

Forslag til forespørgselsdebat om, hvilke initiativer vi bør iværksætte for at forebygge og nedbringe hashmisbruget herhjemme herunder hvordan vi forhindrer indførsel af hash til landet

(Medlem af Inatsisartut Karen Marie Kyed Frederiksen, Demokraatit)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Sundhed og Personer med Handicap)

Naalakkersuisut takker for forslaget til forespørgselsdebat og byder debatten velkommen.

Redegørelsen fra 2024 om fordele og ulemper ved legalisering af cannabis fremhæver, at brug af cannabis blandt børn og unge kan have alvorlige psykiske og kognitive konsekvenser¹. Naalakkersuisut ser med stor alvor på de veldokumenterede psykiske, kognitive og sociale konsekvenser, som forbrug af cannabis og andre hårde stoffer medfører for både den enkelte og samfundet som helhed.

Naalakkersuisut ser med alvor på indsmugling af cannabis og andre hårde stoffer og der arbejdes løbende på at styrke indsatsen. Skattestyrelsen har siden 2018 fået flere midler til flere toldere og mere udstyr, hvilket afspejles i konfiskationsstatistikken i forhold til cannabis og andre hårde stoffer. I finansloven for 2025 indeholder midler til ansættelse af yderligere 3-5 toldere. Skattestyrelsen foretager løbende vurderinger af ressourcebehovet, herunder i forbindelse med de nye lufthavne i Qaqortoq og Ilulissat. Til dette skal dog erindres og understreges, at toldopgaven finder sted ved landets grænser, hvorefter opgaven med kontrol, opklaring m.v. overgår til politiet.

Parallelt med toldindsatsen vurderer Naalakkersuisut, at forebyggelse er en afgørende rolle i arbejdet med cannabis og andre rusmidler. Forskning viser, at risikoen for misbrug i høj grad hænger sammen med barnets tidlige livsvilkår, herunder tilknytningen til omsorgspersoner samt eksponering for belastende og traumatiske oplevelser i barndommen².

Allorfik har siden 2016 løbende udvidet og målrettet sine behandlings- og rådgivningstilbuddene til afhængighed af cannabis med fokus på tidlig indsats og lettilgængelig adgang for familier og unge.

Den nationale folkesundhedsstrategi, Inuuneritta III udgør rammen for en helhedsorienteret indsats, hvor forebyggelse af cannabis indgår som en central del af indsatsen for bedre sundhed og trivsel. Strategien prioriterer blandt andet forebyggelse målrettet mod gravide, småbørnsfamilier og børn³. I forlængelse af Inuuneritta III ønsker Naalakkersuisut styrkelse af den tidlige indsats, blandt andet gennem svangreomsorgen og undersøge mulighed for en ny lov for fostrets rettigheder som indgang til forebyggelse fremover. En sådan lov skal beskytte det ufødte barn mod cannabis og andre hårde stoffer. Indsatsen begynder ikke, når skaden er skete, men allerede før barnet er født.

¹ Center for Folkesundhed i Grønland (2024): *Redegørelsen af fordele og ulemper ved legalisering af cannabis*

² Center for Folkesundhed i Grønland (2021): *Evaluering af "Tidlig Indsats overfor gravide familier" 2021*

³ *Inuuneritta III - Naalakkersuisuts strategi for samarbejdet om det gode børneliv 2020-2030.*

En national kortlægning fra 2024 af initiativer fra Inuuneritta III viser, hovedvægten af initiativerne ligger på det personrettede niveau, mens der i mindre grad arbejdes med strukturelle forebyggelse⁴. Naalakkersuisut vil derfor arbejde for at styrke den strukturelle forebyggelse.

Det handler om at sikre en sammenhængende tilgang til forebyggelsen, hvor indsatser i relation til cannabis, hårde stoffer, tobak og alkohol må integreres og ikke behandles som adskilte indsatsområder.

Med disse ord ønsker Naalakkersuisut en god debat.

⁴ Statens Institut for Folkesundhed, SDU (2026): *Udvikling i børns sundhed og trivsel i Kalaallit Nunaat fra 2018-2024*